

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Kangasvieri, Teija; Vaarala, Heidi; Saarinen, Taina

Title: Kaiken takana on raha?

Year: 2015

Version:

Please cite the original version:

Kangasvieri, T., Vaarala, H., & Saarinen, T. (2015). Kaiken takana on raha?. Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 11.03.2015(Maaliskuu).
<http://www.kieliverkosto.fi/article/kaiken-takana-on-raha/>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Kaiken takana on raha?

Teija Kangasvieri, Heidi Vaarala ja Taina Saarinen

Kieliverkoston teemana on tänä vuonna kielikoulutus ja talous. Talousteemat näkyvät verkoston kaikessa toiminnassa, muun muassa maaliskuun lopussa järjestettävässä kuudennessa valtakunnallisessa Kieliparlamentissa.

Koulutussektorilla on käynnissä suuria muutoksia. Toisen asteen koulutuksen ja vapaan sivistystyön rakenteita uudistetaan, korkeakoulujen yhteistyömahdollisuuksia selvitetään ja yliopistojen vieraiden kielten ja kulttuurien alan koulutusta ja tutkimusta profiloidaan. Toisaalta koulutuksen kehittämiseen on tällä hetkellä haettavissa erilaisia valtionavustuksia: esimerkiksi kielikylpytoiminnan laajentamiseen, esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen ja nuorten oppisopimuskoulutuksen vahvistamiseen. Säästöpainneiden ja kehittämistarpeiden ristitulella tarvitaan vahvaa visiota siitä, mihin suuntaan maamme (kieli)koulutusta ollaan viemässä, jotta koulutuksellinen tasa-arvo ei tästä enää heikkenisi.

Vaikuttaa siltä, että tulevista eduskuntavaaleista on tulossa koulutusvaalit ja koulutuslupauksiakin on tehty. Myös Kieliverkosto halusi tarjota kansalaisille vaalien alla mahdollisuuden keskustella kielikoulutuksesta. Järjestimme helmikuussa *Puhutaanpa kielikoulutuksesta!* -kiertueen. Joillakin paikkakunnilla vaalien läheisyys selvästi houkutteli panelisteiksi ehdokkaita. Kiertueella kuntien talouden realiteetit olivat esillä, kun puhuttiin esimerkiksi koulujen kieltenopetuksen ryhmäkokovaatimuksista, maahanmuuttajien oman äidinkielen opetuksesta tai ruotsin valinnaisuudesta. Lähtökohtaisesti kielikoulutuksesta ei haluta karsia, mutta sille ei ole oikein tarjolla lisäresurssejakaan. Käydyistä keskusteluista voi lukea lisää

paikkakuntakohtaisesta kiertueraportista.

Yksi Kieliverkoston kiertueella keskusteluttanut aihe oli teknologian rooli kieltenopetuksessa. Tässä numerossa *Teppo Jakonen* pohtii kirjoituksessaan sitä, mikä koulutusta ja kasvatusta uudistaa – ja mikä siinä mahtaa olla teknologian rooli. Mikä joitakin opettajia nikotuttaa teknologian vastaanotossa? Eikö teknologia mullistakaan opetusta, kuten on väitetty? Onko katsottava syvemmälle, nähtävä kasvatuksen vastuun perusteisiin?

Maria Kautonen, Mikko Kuronen, Riikka Ullakonoja, Elina Tergujeff ja Hannele Dufva kertovat artikkelissaan juuri käynnistyneestä hankkeestaan. Vaikka kielenopetuksessa fokus on ollut jo melko pitkään kommunikatiivisessa opetuksessa, jotakin olennaista on unohtunut: ääntäminen! Ääntämisen merkitys on kasvanut monesta eri syystä. Suomi(kin) on globalisoitunut ja kansainväliset kontaktit ovat arkipäivää, Skypessä ja videoneuvotteluissa ääntäminen on osa ymmärretyksi tulemistä. Suomen/ruotsin kieltä toisena kielenä puhuvan työsaannissa ääntämisen hallinta saattaa olla se positiivinen, erottava piirre. Stereotyyppisesti suomalaisten sanotaan vaikenevan kaikilla kielillä – luottamus omaan ääntämiseen antaisi varmuutta puhumiseen. Ääntämisen merkitys tulee lisääntymään myös, kun puhuminen tulee osaksi erilaisia testijärjestelmiä. Näihin asioihin, ja tietysti moniin muihinkin Suomessa keskeisten kielten; ruotsin, suomen, englannin ja venäjän ääntämiseen liittyviin avoimiin kysymyksiin hankkeessa etsitään vastauksia sekä fonetiikan että didaktiikan näkökulmasta. Seuraamme mielenkiinnolla tutkimuksen edistymistä jatkossakin.

Lili Ahonen ja Katja Peltola raportoivat artikkelissaan tuplatekstitys-kokeilusta, jossa pyritään tukemaan suomea vieraana kielenä ulkomailta opiskelevien puhutun suomen kielen ymmärtämistä ja tuottamista. Räväkän "Kumman kaa"-sarjan yksi jakso on tekstitetty sekä puhekielelle että kirjakielelle. Videomateriaalin käyttö opetusmateriaalina on motivoivaa, koska siihen tutustuminen on viihdyttävää, ja opiskelijat katsovat videoita mielellään myös vapaa-ajallaan.

Tohtoriopiskelija *Jaana Alila* kirjoittaa artikkelissaan jatko-opintojaan aloittelevan näkökulmasta, mitä kaikkea oman mielipide-aiheisen tutkimuksen rajaamiseen liittyy. Kokeneempienkin tutkijoiden käsitykset siitä, mikä mielipide on, ovat ristiriitaisia. Osan mielestä mielipiteen määrittelemisen on mahdotonta, osan mielestä tarpeetonta, toisten mukaan hankalaa, toisten mahdollista, mutta vaikeaa. Tohtoriopiskelija tarvitsee paitsi päättäväisyyttä ja *oman mielipiteen* asiasta, myös paljon mustaa kahvia onnistuakseen tutkimusaiheensa rajaamisessa.

Päivi Seppälä ja Tuula Stenbacka pohtivat artikkelissaan mitä vieraiden kielten puhumisella voidaan saada aikaan. Kun myydään ja ostetaan, vieraiden kielten puhuminen kannattaa, joskus alkeidenkin osaaminen riittää murtamaan jään. Kielten taitamisella myös luodaan henkilökohtaisia suhteita, jotka saattavat olla olennaisia kauppohenkilöiden syntymiselle. Kaupantekoa on tietysti myös kulttuurisidonnaista: kirjoittajat kertovat, miten Ruotsissa kannattaisi toimia, että kaupat syntyisivät.

Katri Karjalainen esittelee kirjoituksessaan syksyllä 2014 toimintansa käynnistänyttä Monikielisyysinstituuttia, jonka Vaasan yliopisto on perustanut yhteistyössä Åbo Akademin kanssa. Instituutin tavoitteena on edistää näiden yliopistojen tutkimusta ja koulutusta monikielisyden alalla. Toiminnassa monikielisyttä lähestytään poikkitieteellisellä tavalla: kieli- ja kasvatustieteellisen lisäksi myös yhteiskunnalliset ulottuvuudet huomoiden.

Kirjoittajista Teija Kangasvieri on tutkimuskoordinaattori ja Heidi Vaarala yliopistotutkija Kieliverkostossa. Taina Saarinen on yliopistotutkija Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa Jyväskylän yliopistossa.